

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Микола ДИВАК

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»

Кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	Самостійна робота (год)	Разом (год)	Форма контролю
Денна	1	2	20	20	80	120	Екзамен
Заочна	1	2	20	20	80	120	Екзамен

Тернопіль – 2024

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

1. Опис дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи»

<i>Дисципліна</i> Педагогічна майстерність викладача вищої школи	<i>Галузь знань, спеціальність, СВО</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка	Статус дисципліни – нормативна Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 011 Освітні, педагогічні науки Освітньо-наукова програма – Освітні, педагогічні науки	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 2 Заочна – 2
Кількість змістових модулів – 1	ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	Лекції: Денна – 20 год. Заочна – 20 год. Практичні заняття: Денна – 20 год. Заочна – 20 год.
Загальна кількість годин – 120.		Самостійна робота: Денна – 80 год. Заочна – 80 год.
Тижневих годин: 8, з них аудиторних – 3.		Вид підсумкового контролю – <i>екзамен</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» є формування у здобувачів закладів вищої освіти потреб професійного розвитку, підвищення професійної культури та педагогічної майстерності шляхом засвоєння технологій самоорганізації педагогічної діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти педагогічної майстерності як комплексу властивостей особистості викладача, що забезпечує високий рівень самоорганізації педагогічної діяльності;
- ознайомлення з механізмами творчої професійної самореалізації та професійного самовиховання викладача;
- організація професійно-педагогічної діяльності як розвиваючої взаємодії;
- ознайомлення з інноваційним педагогічним досвідом, шляхом створення

портфолію викладача закладу вищої освіти.

Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін, цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких спеціальних (фахових) компетентностей:

- Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Освітні, педагогічні науки»; планувати і організовувати освітній процес у закладах освіти; визначати проміжні і кінцеві цілі навчання; вибудовувати взаємодію зі здобувачами, створювати здоров'язбережувальне середовище, позитивні міжособистісні стосунки й доброзичливий психологічний клімат (СК 4).

- Здатність до організації та проведення науково-педагогічної діяльності у певній галузі освіти з використанням теоретичних та методологічних напрацювань власного наукового дослідження та кращих історичних і порівняльних педагогічних практик професійної діяльності на засадах академічної доброчесності (СК 7).

2.4. Результати навчання

- Застосовувати способи реалізації необхідних видів педагогічної діяльності, оцінки і самооцінки власних результатів у розв'язанні професійних задач; реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку (ПРН 9).

- Демонструвати лідерські якості, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях на засадах наукової етики і академічної доброчесності у науковому дослідженні та їх поширення і впровадження в освітню практику (ПРН 11).

2.5. Матеріально-технічне забезпечення

Технічні засоби (мультимедійне устаткування, комп'ютери), обладнання, прилади та інструменти (таблиці, дидактичні матеріали).

3. Програма навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи»

Змістовий модуль.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Особливості професійно-педагогічної діяльності викладача

Психолого-педагогічні особливості діяльності викладача вищої школи. Модель професійної педагогічної діяльності, її структурні елементи: суб'єкт педагогічного впливу, об'єкт педагогічного впливу, предмет спільної діяльності, засоби

педагогічної комунікації, цілі навчання.

Основні напрями та функції діяльності викладача закладу вищої освіти. Функціональні обов'язки викладача закладу вищої освіти. Вимоги до викладача закладу вищої освіти. Готовність викладача закладу вищої освіти до педагогічної діяльності. Психолого-педагогічні засади педагогічної діяльності викладача.

Література: 2; 6; 10; 12; 14.

Тема 2. Якісні параметри науково-педагогічної діяльності викладача

Поняття майстерності педагогічної діяльності викладача, її складові. Етичні цінності й ціннісні орієнтації особистості викладача, їхня гуманістична спрямованість (відповідно до сучасних філософських теорій освіти). Навчально-методична робота як обов'язковий компонент педагогічної майстерності викладача. Напрями і форми методичної роботи з підвищення професійної майстерності викладачів у ЗВО. Вимоги до особистості сучасного викладача. Педагогічна культура і етика викладача закладу вищої освіти. Норми етичної поведінки викладача.

Література: 1; 3; 5; 10; 11.

Тема 3. Складові компоненти педагогічної майстерності

Сутність педагогічної майстерності. Рівні педагогічної майстерності.

Зміст професійної компетентності викладача. Система професійних знань, умінь та навичок викладача.

Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності викладача вищої школи. Характеристика невербальних засобів педагогічної техніки, їх функціональне значення та особливості. Фізіологічні засоби зовнішньої естетичної виразності педагога (колір шкіри, очей, волосся, зріст, статура, постава, хода). Функціональні засоби зовнішньої виразності (візуальний контакт, міміка, жести, пантоміміка, дистанція). Міміка викладача, її елементи, засоби виразності та умови продуктивного використання. Пантомімічна культура викладача. Особливості та умови ефективності педагогічних жестів, пози, ходи викладача. Соціальні засоби зовнішньої естетичної виразності (одяг, взяття, зачіска, прикраси, аксесуари, макіяж).

Педагогічні здібності. Структура педагогічних здібностей: перцептивні, конструктивні, дидактичні, експресивні, комунікативні, організаторські, сугестивні, академічні (дослідницькі).

Педагогічна культура. Складові педагогічної культури викладача: наукова ерудиція, культура спілкування, педагогічна етика, загальна ерудиція, прагнення до самовдосконалення, культура мовлення, духовне багатство.

Специфіка педагогічного такту. Вимоги педагогічної моралі. Умови опанування педагогічним тактом. Функції і принципи педагогічного такту.

Література: 1; 2; 4; 7; 11; 12.

Тема 4. Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії

Особистість викладача як інструмент впливу в педагогічній взаємодії. Педагогічний такт і маніпулювання. Гуманістична спрямованість педагогічної взаємодії.

Форми педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу в системі закладу вищої освіти. Стилі педагогічної взаємодії.

Конфлікти у педагогічній взаємодії викладача, їх функції. Причини

педагогічних конфліктів. Стили педагогічної взаємодії у конфлікті: пристосування, компроміс, співробітництво, ігнорування, конкуренція. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій.

Література: 1; 2; 5; 8; 10; 13.

Тема 5. Педагогічне спілкування та його особливості

Спілкування у ході проведення занять. Основна мета педагогічного спілкування. Принципи педагогічного спілкування. Специфіка педагогічного спілкування. Структурні елементи педагогічного спілкування. Прийоми та зміст привертання та утримання уваги. Механізми міжособистісного сприйняття в педагогічному процесі.

Стили педагогічного спілкування. Класифікація за М. Березовіним, Я. Коломинським. Класифікація за К. Левіним. Класифікація, що базується на обставинах та індивідуальних характеристиках учасників педагогічного спілкування, за В. Кан-Каліком. Фактори, які впливають на формування стилю педагогічної діяльності.

Моделі спілкування та установка викладача. Комунікативна поведінка викладача. Типологія комунікативної поведінки викладачів за М. Таланом. Типологія комунікативної поведінки викладачів за В. Сатиною. Типологія комунікативної поведінки викладачів за Д. Райенсом.

Література: 1; 3; 5; 13; 14.

Тема 6. Мистецтво лекційного викладання

Орієнтований алгоритм лекції. Вступна частина. Повідомлення теми лекції. Основна частина. Прикінцева частина.

Авторські педагогічні розробки.

Поняття та особливості майстер-класу. Вимоги до організації та проведення майстер-класу. Критерії ефективності підготовки і проведення майстер-класу.

Література: 3; 4; 9; 10; 12; 13.

Тема 7. Педагогічний артистизм викладача закладу вищої освіти

Поняття артистизму та його значення у науково-педагогічній діяльності. Особистісна виразність та привабливість як основа артистизму. Особливості педагогічної привабливості, її види, етичні, естетичні та інтелектуальні якості.

Роль та місце системи К. Станіславського у формуванні педагогічного артистизму, її основні принципи та методи. Проблема творчого самопочуття педагога. Лекція як «театр одного актора».

Поняття про режисуру педагогічної дії, основи її драматургії, особливості використання мізансцен на лекції та виховному заході.

Педагогічна увага, її значення у професійній діяльності викладача, особливості, види. Технологія управління педагогічною увагою.

Педагогічна уява як особливий тип творчої уяви. Технологія «налаштування» педагога на творчу взаємодію зі здобувачами.

Література: 1; 2; 4; 5; 8; 12.

Тема 8. Імідж викладача закладу вищої освіти

Поняття «імідж» в педагогічній діяльності. Імідж викладача як відображення

його унікальності, неповторності, привабливості, життєрадісності, сучасності, культури, приємних манер. Структура іміджу педагога.

Складові іміджу педагога. Найбільш значущими складовими іміджу є: зовнішній вигляд; використання вербальних і невербальних засобів спілкування; внутрішня відповідність образу професії.

Принципи і технології створення іміджу педагога. Позитивний і негативний власний імідж педагога. Взаємозв'язок іміджу з характером, інтелектом, поведінкою людини.

Імідж та кар'єрний ріст педагога. Успішне застосування іміджу в професійній діяльності педагога передбачає знання психолого-педагогічних принципів: гармонії візуального образу, комунікативності, саморегуляції, мовленнєвого впливу.

Література: 1; 3; 5; 7; 8; 12; 14.

Тема 9. Самовиховання як основа формування педагогічної майстерності викладача вищої школи

Сутність та структура процесу професійного самовиховання. Аутопсихологічна здатність і аутопсихологічна компетентність викладача у розвитку професійного самовиховання. Компоненти професійного самовиховання. Джерела стимулювання процесу професійного самовиховання. Рефлексивна культура викладача. Структура процесу інтеріоризації.

Рушійні сили та етапи професійного самовиховання. Програма професійного самовиховання викладача у розвитку професійних умінь. Методи професійного самовиховання.

Технологія професійного самовиховання. Взаємозв'язок механізмів професійного самовиховання і творчості викладача. Самовдосконалення викладача у професійній діяльності.

Література: 1; 2; 5; 8; 10; 14.

Тема 10. Попередження професійного вигорання формування педагогічної майстерності викладача вищої школи

Основні підходи до дослідження проблеми професійного вигорання. Сутність теоретичних моделей професійного вигорання. Причини та особливості професійного вигорання викладача вищої школи.

Творчий потенціал як фактор антивигорання викладача вищої школи.

Особливості профілактики попередження професійного вигорання. Особистісні та соціальні ресурси щодо попередження професійного вигорання викладача вищої школи.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 12; 15.

4. Структура вивчення дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи»

Назва теми	Кількість годин						
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		Контрольні заходи
	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	

Змістовий модуль. Теоретичні та практичні аспекти педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти							
Тема 1. Особливості професійно-педагогічної діяльності	2	2	2	2	5	5	Тести, презентації результатів виконаних завдань
Тема 2. Якісні параметри науково-педагогічної діяльності	2	2	2	2	5	5	Опитування, творчі завдання
Тема 3. Складові елементи педагогічної майстерності	2	2	2	2	10	10	Ситуаційні вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 4. Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії	2	2	2	2	5	5	Опитування, практичні завдання
Тема 5. Педагогічне спілкування та його особливості	2	2	2	2	10	10	Опитування, презентації результатів виконаних завдань
Тема 6. Мистецтво лекційного викладання	2	2	2	2	10	10	Опитування, практичні завдання
Тема 7. Педагогічний артистизм викладача вищої школи	2	2	2	2	10	10	Опитування, практичні завдання
Тема 8. Імідж викладача вищої школи	2	2	2	2	5	5	Тести, вправи, презентації, творчі завдання
Тема 9. Самовиховання як основа формування педагогічної майстерності викладача вищої школи	2	2	2	2	10	10	Тести, творчі завдання, презентації результатів виконаних завдань
Тема 10. Попередження професійного вигорання викладача вищої школи	2	2	2	2	10	10	Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Разом	20	20	20	20	80	80	
Підсумковий контроль	Екзамен						

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Практичне заняття 1

Тема 1. Особливості професійно-педагогічної діяльності

Мета: сформувати наукове уявлення про особливості професійно-педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти.

Запитання для обговорення:

1. Поняття педагогічної діяльності, її структура та специфіка.
2. Основні напрями та функції діяльності викладача вищої школи.
3. Вимоги до викладачів закладів вищої освіти, їх права та обов'язки.
4. Компетентнісна модель науково-педагогічного працівника.
5. Готовність викладача закладу вищої освіти до педагогічної діяльності.

Література: 2; 6; 10; 12; 15; 16.

Практичне заняття 2

Тема 2. Якісні параметри науково-педагогічної діяльності

Мета: оволодіти знаннями про ефективні параметри професійно-педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти.

Запитання для обговорення:

1. Цінності та ціннісні орієнтації у системі науково-педагогічної діяльності викладача ЗВО.
2. Поняття «цінність», «ціннісні орієнтації». Проблема формування ціннісних орієнтацій викладача ЗВО.
3. Навчально-методична робота як обов'язковий компонент педагогічної майстерності викладача.
4. Напрями і форми методичної роботи з підвищення професійної майстерності викладачів у ЗВО.
5. Педагогічна культура і етика викладача закладу вищої освіти. Норми етичної поведінки викладача.

Література: 1; 3; 6; 9; 11; 14.

Практичне заняття 3

Тема 3. Складові елементи педагогічної майстерності

Мета: опанувати знаннями про поняття, суть та складові елементи педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти.

Запитання для обговорення:

1. Поняття «педагогічна майстерність», складові елементи педагогічної майстерності.
2. Рівні педагогічної майстерності.
3. Зміст професійної компетентності викладача.
4. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності викладача ЗВО.
5. Педагогічні здібності та їх структура.
6. Складові педагогічної культури викладача.
7. Специфіка педагогічного такту.

Література: 1; 2; 4; 7; 14; 13; 15.

Практичне заняття 4

Тема 4. Педагогічний вплив як основа педагогічної взаємодії

Мета: ознайомити здобувачів зі специфікою педагогічного впливу як основи педагогічної взаємодії.

Запитання для обговорення:

1. Особистість викладача як інструмент впливу в педагогічній взаємодії.
2. Гуманістична спрямованість педагогічної взаємодії.

3. Форми педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу в системі закладу вищої освіти.
4. Стилi педагогічної взаємодії.
5. Конфлікти у педагогічній взаємодії викладача, їх функції.
6. Стилi педагогічної взаємодії у конфлікті: пристосування, компроміс, співробітництво, ігнорування, конкуренція.
7. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій.

Література: 1; 2; 5; 8; 10; 13; 16.

Практичне заняття 5

Тема 5. Педагогічне спілкування та його особливості

Мета: систематизувати знання здобувачів про педагогічне спілкування та його особливості в освітньому процесі закладу вищої освіти.

Запитання для обговорення:

1. Зміст, структура і правила педагогічного спілкування.
2. Етапи педагогічного спілкування. Особливості педагогічного спілкування у ЗВО.
3. Стилi спілкування у навчальній аудиторії.
4. Прийоми активізації пізнавальної діяльності здобувачів під час перевірки знань; формування пізнавальних інтересів; залучення кожного здобувача до навчальної діяльності.
5. Техніка активного слухання педагога.
6. Техніки ведення конструктивного діалогу із учасниками освітнього процесу.

Література: 1; 3; 5; 13; 14.

Практичне заняття 6

Тема 6. Мистецтво лекційного викладання

Мета: систематизувати знання здобувачів про форми викладання в освітньому процесі закладу вищої освіти; значення і ефективність лекційного викладання.

Запитання для обговорення:

1. Форми викладання в освітньому процесі закладу вищої освіти.
2. Орієнтований алгоритм лекції: вступна частина, повідомлення теми лекції, основна частина, прикінцева частина.
3. Авторські педагогічні розробки.
4. Поняття та особливості майстер-класу. Вимоги до організації та проведення майстер-класу.
5. Критерії ефективності підготовки і проведення майстер-класу.

Література: 2; 4; 10; 12; 13.

Практичне заняття 7

Тема 7. Педагогічний артистизм викладача вищої школи

Мета: систематизувати знання здобувачів про акторську майстерність викладача закладу вищої освіти; роль артистизму в процесі педагогічного спілкування.

Запитання для обговорення:

1. Поняття артистизму та його значення у науково-педагогічній діяльності.

2. Особистісна виразність та привабливість як основа артистизму.
3. Поняття про режисуру педагогічної дії, основи її драматургії.
4. Технологія управління педагогічною увагою.
5. Формування педагогічних та артистичних здібностей.
6. Педагогічна уява як особливий тип творчої уяви.
7. Технологія «налаштування» педагога на творчу взаємодію зі здобувачами.

Література: 1; 3; 5; 8; 11.

Практичне заняття 8

Тема 8. Імідж викладача вищої школи

Мета: систематизувати знання здобувачів про особливості формування іміджу викладача закладу вищої освіти.

Запитання для обговорення:

1. Поняття «імідж» в педагогічній діяльності.
2. Складові іміджу педагога.
3. Принципи і технології створення іміджу педагога.
4. Імідж та кар'єрний ріст педагога.
5. Основні вимоги та правила до зовнішнього вигляду педагога.

Література: 6; 7; 9; 12; 14.

Практичне заняття 9

Тема 9. Професійне самовиховання як основа формування педагогічної майстерності викладача вищої школи

Мета: систематизувати знання здобувачів про особливості професійного самовиховання, його значення у формуванні педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти.

Запитання для обговорення:

1. Сутність та структура процесу професійного самовиховання.
2. Компоненти професійного самовиховання.
3. Джерела стимулювання процесу професійного самовиховання.
4. Рефлексивна культура викладача.
5. Рушійні сили та етапи професійного самовиховання.
6. Програма професійного самовиховання викладача у розвитку професійних умінь.
7. Методи професійного самовиховання.
8. Технологія професійного самовиховання.
9. Взаємозв'язок механізмів професійного самовиховання і творчості викладача.
10. Самовдосконалення викладача у професійній діяльності.

Література: 1; 8; 10; 12; 14.

Практичне заняття 10

Тема 10. Попередження професійного вигорання викладача вищої школи

Мета: систематизувати знання щодо попередження професійного вигорання викладача вищої школи.

Запитання для обговорення:

1. Основні підходи до дослідження проблеми професійного вигорання.

2. Сутність теоретичних моделей професійного вигорання.
3. Причини та особливості професійного вигорання фахівця.
4. Творчий потенціал як фактор антивигорання фахівця.
5. Особливості профілактики попередження професійного вигорання.
6. Особистісні та соціальні ресурси щодо попередження професійного вигорання фахівця.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 12; 13.

7. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, типовим пакетом контрольних завдань).

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Самостійна робота передбачає виконання практичного завдання та написання реферату за тематичними напрямами.

Методичні вказівки щодо оформлення та написання творчої роботи з дисципліни

Перед написанням творчої роботи з конкретної теми курсу необхідно опрацювати наукову літературу, осмислити прочитане і викласти власні думки щодо порушеної проблеми.

Обсяг: 10 сторінок (формат А-4).

Структура та особливості викладу матеріалу

Вступ. Обов'язково виділити предмет опису, обґрунтувати актуальність теми.

Обсяг вступу – 1 сторінка.

Основна частина. Матеріал, який викладається, необхідно обґрунтовано реферувати. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування – дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30% реферату.

Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Чіткість, точність, лаконічність висновків. Узагальнення і резюмування основних питань теми. Конкретні висновки можна нумерувати.

Список використаної літератури. Укладається за алфавітним порядком мовою оригіналу з усіма вихідними даними.

Робота повинна бути набрана на комп'ютері та видрукована на принтері (електронні версії не приймаються).

Параметри: версія WORD, шрифт – 14 кегель, у рядку 60-65 знаків. Сторінки повинні мати відповідні поля та нумерацію: зліва – 30 мм; справа – 1 мм; зверху та знизу – 20 мм.

Теми рефератів

1. Засоби самопрезентації викладача, їх види та характеристика.
2. Види слухання, як елемент розуміння між здобувачом і викладачем.
3. Психолого-педагогічні наслідки невміння емпатійного слухати.
4. Культура ведення педагогічного діалогу в контексті освітнього процесу.
5. Конструктивна критика та її вплив на організацію освітнього процесу.
6. Міміка і жести, їх роль в педагогічній практиці.
7. Комунікативні уміння педагога в сучасному освітньому процесі.
8. Мистецтво Сократівської бесіди в педагогічній практиці.
9. Евристична бесіда, її переваги і недоліки в контексті мовленнєвої поведінки педагога.
10. Мистецтво діалогу викладача та його вплив на організацію освітнього процесу.
11. Вербальні та невербальні засоби у спілкуванні сучасного педагога.
12. Культура рухів тіла та її формування у здобувачів .
13. Педагогічний такт і тактика викладача.
14. Шляхи вдосконалення мовлення викладача.
15. Роль зовнішньої техніки в становленні іміджу викладача.
16. Поняття внутрішньої техніки, її роль в педагогічній майстерності.
17. Зміст педагогічної етики та її функції.
18. Структура педагогічного спілкування.
19. Зовнішня техніка викладача, її роль в становленні педагога.
20. Гуманістична спрямованість особистості викладача.
21. Роль творчості викладача у педагогічній діяльності.
22. Культура зовнішнього вигляду: роль в формуванні іміджу сучасного педагога.
23. Формування творчого стилю педагогічної діяльності.
24. Педагогічна техніка і шляхи оволодіння нею.
25. Мовні здібності сучасного педагога та їх роль у педагогічному спілкуванні.
26. Роль педагогічних здібностей викладача в освітньому процесі.
27. Побудова педагогічної взаємодії на принципах педагогіки толерантності.
28. Роль педагогічної рефлексії у забезпеченні конструктивної взаємодії викладача і здобувача.
29. Шляхи оволодіння педагогічною технікою як складовою педагогічної майстерності.
30. Суспільна значущість професії педагога.
31. Структура, стиль, правила педагогічного спілкування.
32. Майстерність викладача в організації освітньої діяльності здобувачів .

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- розв'язування тестових завдань;

- завдання на конструювання оптимального набору понять і категорій власного дослідження;
- поточне опитування, реферати;
- вирішення проблемних запитань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» визначається як середньозважена величина, відповідно до питомої ваги кожної складової екзаменаційного кредиту.

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
20%	20%	20%	40%
<i>Поточне оцінювання*</i>	<i>Модульний контроль**</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота (теми 1-10).	Оцінка за виконане завдання.	Тестові завдання (25 тестів по 2б. за тест) – макс. 50 балів. Теорет. пит. 1 – макс. 25 балів. Теорет. пит. 2 – макс. 25 балів.

Примітка:

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного балу. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Модульна контрольна робота проводиться у вигляді письмової роботи і складається з двох частин: тестові завдання (10 тестів по 10 балів) та теоретичне питання. Оцінка за модульну контрольну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих за виконання модульних завдань.

Критерії оцінювання теоретичного питання

За правильно виконане теоретичне питання здобувач може отримати максимум **25 балів**.

21-25 балів: здобувач демонструє ґрунтовні знання, вільно висловлює свою думку, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

16-20 балів: здобувач демонструє повні, систематичні знань, вільно висловлює думку, самостійно аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу здобувач допускає несуттєві помилки.

11-15 балів: здобувач демонструє знання теоретичного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу.

6-10 балів: здобувач демонструє фрагментарні знання теоретичного матеріалу, не знає основної термінології, не вміє логічно висловлюватися.

0-5 балів: здобувач демонструє фрагментарні знання, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки у аналізі подій, явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням питання.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

Максимальна оцінка за виконання завдання становить **100 балів** і виставляється при дотриманні усіх встановлених вимог.

<i>№ з/п</i>	<i>Вимоги</i>	<i>Бали</i>
1.	Зовнішній вигляд і оформлення.	5
2.	Виконання з використанням комп'ютерної техніки, дотримання обсягу і стандартів виконання (поля, міжрядковий інтервал, нумерація сторінок, вид і розмір).	10
3.	Обґрунтування актуальності обраної теми.	20
4.	Відповідність змісту і завдань темі.	10
5.	Повнота висвітлення теми.	10
6.	Змістове наповнення.	20
7.	Оформлення презентації.	10
8.	Оформлення і обсяг списку використаних літературних джерел.	10
9.	Захист роботи.	5
	Разом	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	Задовільно	E (достатньо)
35-59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор EpsonEB-505 (1 шт.), рік виготовлення 2018, рік ведення в експлуатацію 2019 Екран проекційний BRYAN 2:1,5 (1шт.)	1-10
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox).	1-10
3.	Фліпчарт	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. К. : Центр учбової літератури, 2023. 382 с.
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра- К, 2019. 484 с.
4. Калінська О.П. Технології розвитку педагогічної майстерності викладача економічних дисциплін у вищому навчальному закладі. Науково-педагогічний журнал «Обрії», 2019, №2 (45). С. 51–54.
5. Корчакова Н.В. Філософія освітнього простору вищої школи: психологічний і психолінгвістичний дискурс. К. : Центр учбової літератури, 2022. 468 с.
6. Корольчук М.С. Професійне вигорання працівників освіти: монографія / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, Л.І. Березовська. Київ : Київ. нац. торг.-екон. універс., 2019. 304 с.
7. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. / електронні дані. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
8. Мухіна Г. В. Педагогіка та психологія вищої школи. К. : Дакор, 2020. 178 с.
9. Ортинський В. Педагогіка вищої школи. К. : Центр учбової літератури, 2023. 472 с.
10. Основи педагогічної майстерності (для здобувачів спеціальності 012 Дошкільна освіта) : навч.-метод. посібник / упоряд. Н. Мачинська, А. Федорович, Н. Яремчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
11. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ: Каравела, 2020. 496 с.
12. Педагогічна майстерність: підручник для пед. вузів /І.А. Зязюн [та ін.] / ред.

І.А. Зязюн. К. : Вища школа, 1997. 349 с.

13. Сорочан Т.М. Феномен педагогічної майстерності як методологія трансформації професіоналізму педагогів Нової української школи. *Педагогіка і психологія*. 2019. 1 (102). С. 5–12.

14. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. 2-е вид.перероб.і допов. Бердянськ : БДПУ, 2020. 603 с.

15. Теслюк В. М. Розвиток педагогічної майстерності: монографія Київ : ЛІРА-К, 2019. 223 с.

16. Філософія освітнього простору вищої школи: психологічний та психо-лінгвістичний дискурс: колективна монографія / за ред. Н. В. Корчакової. Київ : Вид-во «Центр учбової літератури», 2022. 468 с.

17. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей. Київ; Ніжин : Видавець НІ Лисенко М.М., 2019. 176 с.

18. Frick T. W. Education Systems and Technology in 1990, 2020, and Beyond. *TechTrends*. New York Country, U.S. : Springer New York, 2020. Vol. 64. Issue 5, September. P. 693–703. <https://doi.org/10.1007/s11528-020-00527-y>